Beeldend kunstenaar Reinaart Vanhoe heeft afgelopen zomer de tentoonstelling "Neo-beginners" (31 augustus – 24 september 2006) bij TENT. te Rotterdam georganiseerd. Hij nodigde een grote reeks kunstenaars uit voor een groepstentoonstelling dat werd aangekondigd als een experimenteel stadsplan. De verschillende bijdragen waren onder meer van Forum Lenteng (ID), Nilsmagnus Sköld (SE), Rolf Engelen (NL), Gert Robijns (BE), LAb[au] (BE), Toine Horvers (NL), BAVO (BE), Ruangrupa (ID), Taco Stolk (NL), Roger Teeuwen (NL), Roel Meelkop (NL), BMB.con (UK/NL), Reinaart Vanhoe (BE), Matthijs van Zessen (NL), Gunndís Yr Finnbogadóttir (IS), Frans de Waard (NL), Matt Mullican (US), Joëlle Tuerlinckx (BE), Daniel Robberechts (BE), Kristof van Gestel (BE), Michael Snow (CA), Olivier Maarschalk/Pieter Kock (NL), Messieurs Delmotte (BE) en Kyongfa Che (KR/JP). "Neo-beginners" is een tentoonstelling waar kunstwerken/kunstenaars de (kunst-) ruimte van TENT. scherp stelden. Bezoekers werden actief uitgenodigd om posities in te nemen en uit te testen. De tekst of het institutionele kader leek geen schaduw op de werken en de mogelijkheid tot ontmoeting af te werpen.
In de onderstaande tekst kijkt Reinaart Vanhoe terug naar de tentoonstelling. Hij formuleert en herformuleert de uitgangspunten en de verwezenlijkingen. Het (hardop) denken over de tentoonstelling tussen stad en instituut, kunst en context gaat door. (PvdB)

Neo-beginners

I. UITGANGSPUNT:

DE STAD

Hoe vertaal je een aanleiding voor een tentoonstelling in een tentoonstelling?

De aanleiding niet tonen, in ieder geval niet letterlijk.
Als je dat wel wilt kan je een documentaire maken (foto, literatuur, film, ...).
De aanleiding past op de plek waar het plaatsvindt. Met andere woorden als we het zoals bij neo-beginners hebben over de eerder eenzijdige voorgeprogrammeerde stad dan betekent het niet dat we voorbeelden van de stad de tentoonstellingsruimte binnenbrengen. We zoeken geen illustraties die passen maar hopen mentaliteiten te vinden, aspecten die van belang zijn.
Omgekeerd is het precies hetzelfde met veel kunst in de openbare ruimte: het is kunst die in de openbare ruimte staat. Het blijf in de meeste gevallen een representatie van kunst (in plaats van een specifiek voorval op een specifieke plek).

In tegenstelling van wat de tentoonstellingstekst zegt ben ik niet tegen een stad die zucht onder een overdaad aan opgelegde betekenissen. Wel heb ik iets tegen een eenzijdige invulling van een stad als plek. Ik vermoed dat overheden in Europa en in Nederland/Rotterdam in het bijzonder de stad te letterlijk wil inrichten, programmeren. Men gaat voorbij aan wat de stad kenmerkt, in zich heeft. Het zegt het vertrouwen op in wat zich in de stad afspeelt en wil dat herstellen door er op een makkelijk aantoonbare manier, opnieuw, invulling aan te geven. De stad moet dus op een bepaalde manier netjes zijn, gestructureerd, ...
Dit is uw stad, dit is de stad die u bezoekt. Hier staan we voor, als dat beeld niet klopt kunt u ons daarop aanspreken (afrekenen), kunnen we zaken herstellen of rotte plekken wat verderop duwen, althans wat wij als rotte plek benoemen uiteraard.
Het zegt, dit hebben we bedacht en dat zal letterlijk ook gebeuren. Als het maar iets tastbaars is dan bestaat het, dan is het te herkennen, groot of kleinschalig, bijzonder of breed, maakt niet uit.
In die zin minacht men ook de bewoners en bezoekers van de stad. Men gaat uit van de passieve menigte. Ik ga er vanuit dat je als overheid een aantal verantwoordelijkheden hebt, daarom ben je een land met een onafhankelijke overheid. Daarom heb je de openbare instanties en privé-gebieden die als het goed is elkaar overlappen. Daarom pleiten we in de tentoonstelling voor een pro-actieve houding. We presenteren het werk niet voor de neus van het publiek, stellen we niks tentoon in letterlijke zin.

EGO

Een werk is daar 'in zijn werking zijnde', gewoon te zijn. Het werk is zichzelf met de noodzaak, behoefte, wil tot communiceren met de passant, zei het een muur een toeschouwer, een bocht, het andere werk, de lichtinval, ... Het staat met ruimte om zich heen, om deels ruimte te laten voor het andere werk en de toeschouwer. Het werk zegt bij wijze van spreken dit ben ik op deze manier. Ik kan wel dichterbij gaan staan, op een zogenaamd prominentere plek maar dan ben ik eerder een representatie van wat ik wil zijn. Daarom sta ik hier, de vraag is zijn we bereid om elkaar te ontmoeten, elkaar in vraag te stellen, elkaar te besnuffelen. Er is keus, er is afweging, ik mag je, ik mag je niet, jij bent het waar ik naar op zoek was, ik begrijp u niet etc... Het werk als ego gepresenteerd zonder overacting, in zijn eigen communicatief zijn.Daarom is een pro-actieve houding geen educatief gegeven althans niet in de klassieke zin. Daarom installeert een openbare instantie niet alleen iets dat herkenbaar is maar biedt iets (!) ook een plek, laat het ruimte vrij. Zij vertrouwt op de aanwezige bewegingen en hetgeen zal bewegen.
We hebben een beetje teveel uitgewijd en eventueel niet op het noodzakelijke ingegaan maar dat is zo ongeveer het gebied waar de tentoonstelling begonnen was.

II. ANDERE ELEMENTEN:

OPNIEUW BEGINNEN

Om de zoveel tijd moet je jezelf even opnieuw terugvinden. Een stad kan daarbij helpen om rond te dolen. Niet weten waar je naartoe moet, op zoek naar eigenlijk niks, het niet toelaten dat je een winkel binnen gaat en wat koopt om het te verbergen. Je moet even toelaten dat het ongemakkelijk gaat. Je moet het andere even toelaten. Daarom hou ik ook wel van aardig complexe steden. Je wordt geconfronteerd met wat je dacht te denken. Geconfronteerd met hoe dingen in het algemeen of in het bijzonder gegroeid zijn.
Ook als kunstenaar moet je kunnen twijfelen over wat je aan het doen bent. Bij tijd en wijlen moet je jezelf betrappen op gemakzucht zonder dat een verkeerde eigenschap te noemen. Niks is prettiger dan het construeren/maken van een gemakzuchtige zetel, dat kan je aardig ver brengen. Oud, jong, lokaal of internationaal, gerenommeerd of niet, elk heeft zijn periodes van hernieuwing.
Er is veel gezegd over het einde van de kunst, de dood van de kunst etc... . Er hangt veel dood cynisme in de lucht. We draaien het object om en om, lappen het pootje etc... . Waar moet het heen, wat is niet goed, waar klagen we over.
Laten we gewoon alvast opnieuw beginnen. Ongecompliceerd en met swung, wil, dynamiek, tegen beter weten in. Fris en onfris het nieuwe zelfde (gelijkende) tegemoet. Daarom o.a. Neo-beginners.

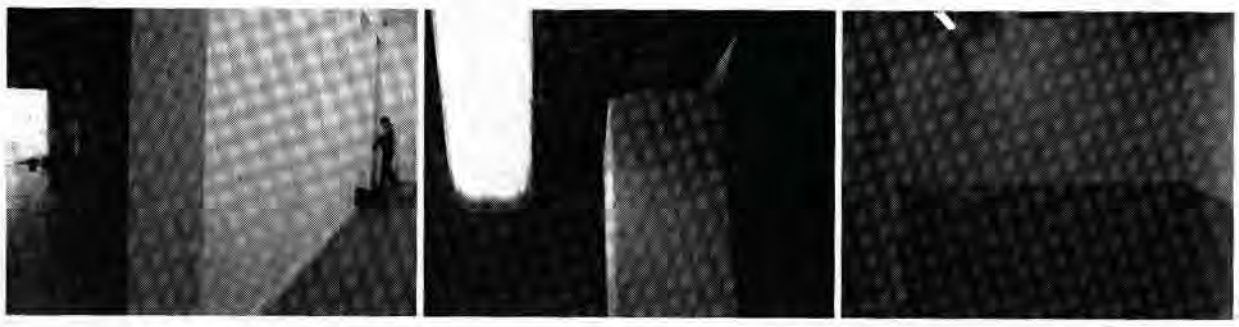
LUXUEUZE RUIMTE

kunstruimte:

We gaan akkoord met het feit dat de ruimte bestempeld wordt als kunstruimte, ruimte waar artistieke activiteit plaatsvindt en niet perse gepresenteerd wordt. Dit betekent dus dat de ruimte zelf wezenlijk onderdeel is van de tentoonstelling. Het is geen sokkel, achtergrond of decor.

Naar die kunstruimte komt het publiek speciaal en verwacht het iets. Wat wil je met dat 'verwachten'? Het is een vraag.

'Moment' / BMB Con

Neo-beginners

Grote ruimte en de reden van een workshop:
Het is fantastisch om zo'n grote ruimte als TENT. ter beschikking te hebben. Het is luxueus om te zeggen ik wil deze ruimte gebruiken om te dolen, om rond te hangen zonder dat er in wezen iets specifieks hoeft te gebeuren. Het in staat stellen, voorwaarden scheppen dat er dingen kunnen gebeuren is voldoende. Lap en daar wil je nog een budget voor ook.
Maar dat is wat ook in een stad gebeurd. Er ontstaan steeds voorwaarden waardoor gebeurtenissen plaatsvinden. Plezante zaken, onverwachte, ongemakkelijke, te verhelpen zaken etc... . Er is genoeg te zien, te ondernemen tijdens de tentoonstelling. Er zijn filmavonden, buitenactiviteiten, performances, lezingen, etc... . Er is genoeg vulling om heel lang te blijven rondhangen of vaker terug te keren en nog niet alles te zien.
Maar goed je zou ook kunnen zeggen, laat die ruimte voor wat het is en ontwerp zelf ruimte. Een ruimte die oneindig groter is, waar toevallige ontmoeting, potentieel, rondhangen, etc oneindig veel spannender kan zijn. Om die reden was er de workshop 'co/ordinate space' in de tentoonstelling.
Door het zelf programmeren van een ruimte gebaseerd op coördinaten en variabelen etc..., zou je tot het navigeren doorheen ruimte, massa, geluid, leegte, stof kunnen komen waarbij je uren op tocht bent. De workshop duurde 2 x 1 week met daartussen 2 weken ontwikkel/denkperiode. Het is natuurlijk inherent aan het medium dat je op iets anders uitkomt dan verwacht maar de workshop was niet geslaagd, maar dat moet kunnen. Het is mijn mening dat het een te opgelegd format had. Dat was jammer maar kan, alle organisatie ten spijt, gebeuren. Wat is dezelfde taal spreken of althans iets gelijkend?

METAFOOR, VERTALEN

In het eerste deel van de tekst heb ik het gehad over hoe het uitgangspunt niet letterlijk te vertalen.
Voor mij was het essentieel dat 'het andere' in de tentoonstelling aanwezig was. Datgene wat niet perse aan mij refereert als toeschouwer maar wat wel potentie heeft. Ik vind het prettig dat het vermoedelijke begrijpen niet plaatsvindt via kijken, ding en het vertalen van wat zich voor je bevindt maar dat het achterlangs gaat.
Bij film is het merendeels zo dat je kijkt/luistert, vervolgens vertaalt/decodeert en dan ga je naar het volgende beeld en zo blijf je bezig maar dat trek ik niet. Ik hoef die moeite van dat vertalen niet. Een regisseur hoeft zijn beeld niet steeds te verantwoorden. We weten dat we via vertaling naar de film kunnen blijven kijken maar dat hoeft niet beeld na beeld na beeld. Het is de bedoeling dat dit tijdens de film in zijn totaliteit gebeurd. Op een gegeven moment in de film heb ik me aangepast, heb ik kennis genomen van ... .

Ook bij een tentoonstelling hoef ik geen constante verantwoording, een bewijzen van. Ik vertrouw erop dat iemand iets heeft opgebouwd waarmee hij/zij iets wil. De tentoonstelling bestaat uit onderdelen die soms zorgvuldig soms onzorgvuldig zijn opgebouwd, onhandig of niet begrijpbaar. Als totaal is het te appreciëren of niet, van daaruit wil ik stelling innemen.
Neem mij maar mee in het andere, datgene wat niet perse aan mij refereerde want daarom bevind ik me in het artistieke gebied.
We zijn steeds op zoek naar metaforen maar op het moment dat we een metafoor gevonden hebben wordt het dooie taal, klinkt een definiëring van metafoor.
Maurice Blanchot heeft een aantal mooie dingen geschreven over de nacht en het andere. (zie bv. Het wakende woord, een Nederlandstalige uitgave met essays over hem en een paar vertaalde stukken.)

GEEN OBJECTEN, FYSIEKE/MENTALE

Ik geef het toe, alhoewel ik vaak zeg van het object weg te willen hing de tentoonstelling samen met een aantal concrete objecten (sculpturen). Echter zoals je schilderijen hebt die puur verf zijn waren die werken ook puur. Geen gekunsteldheid of onbeholpen tour de forces, geen aha-erlebnissen maar puur beeld met weliswaar (ondersteunende) formele aspecten.
Objecten, in het wezen van het heden staand zou ik willen zeggen maar het is veel eenvoudiger en praktischer, gelukkig.
Het was de intentie dat de tentoonstelling zowel fysiek als mentaal ervaren zou moeten worden. Objecten werden niet ingezet om rond te gaan lopen.

Gert Robijns

We zijn al lange tijd bezig geweest het object te tackelen en van alle kanten te deconstrueren maar nog steeds gebruiken we het om er ons aan vast te houden. Als een in te palmen ding, tastbaarheid, als een vertaalmiddel om ervan verzekerd te zijn dat kunst biedt wat we haar toekennen. We wilden daarin een stap verder gaan.
Wat hebben we dan? Tijdelijke evenementen, ongepresenteerde aanwezige werken, een workshop, een essay in wording, een video-essay in wording, duidelijke kunstwerken die een totaliteit op zichzelf zijn, een showmodel, muren en vloeroppervlak, registratie als kunstwerk en als representatie, een paar installaties, een paar herkenbaar kunstobjecten, een aantal boeken van een echte schrijver, ...
Wat leverde ons dat op? Want het kan nog zo mooi, zo actueel, zo hip klinken toch moet het werken.
We werden niet steeds geconfronteerd met de buitenkant van de werken en andere aanwezigheden. Door het vele en weinige nivelleerden veel dingen zich waardoor de enige oplossing voor de toeschouwer was zelf aan de slag te gaan. Met genoegen kon je rondwandelen, ontdekken maar zo direct mogelijk, zonder geleid programma, vrij, ja vrij binnen de muren van het kunstinstituut, vrij met een respect, een evenwaardigheid. Hopelijk excessief gedrag vrij maar niet uit te sluiten.
Was de tentoonstelling objectmatig. Ik denk het wel, of nog iets teveel zonder dat het erg is. Zoiets verder doorvoeren vraagt voor een andere ruimte, andere samenstelling van kunstenaars, personen. Het vraagt voor een andere voorbereiding.

DE TENTOONSTELLING HEEFT ZIJN DAG NIET.

NEVENPROGRAMMATIE

De tentoonstelling als geheel was zoals ik het verwacht had. Er had wat meer activiteit in de tentoonstelling zelf kunnen zijn. Dat was echter moeilijk om verscheidene redenen, organisatorisch, personeel die niet precies begreep wat de bedoeling was, het geluid in TENT. (de tentoonstellingsplek) is erg problematisch, een aantal kunstenaars hebben sommige interventies niet gedaan door tijdsgebrek of gebrek aan de juiste manier, ... Hoewel, een hoop events hebben toch plaatsgevonden. Er waren 4 momenten van BMB con., Gunndis Finbogadottir liet een paar zaken plaatsvinden, Forum Lenteng vervolledigden een aantal keer hun video report over Rotterdam, we hadden een weekend vol activiteiten waaronder gratis soep en sandwiches, geluidsperformance van 8uur door Olivier Maarschalk en Olivier Kock, ... Er waren een aantal (verdoken) aankondigingen in de stad, 2 videoavonden, een lezing over de oncreatieve stad door BAVO en van diets meer. Dat zag er echter niet zo actief uit voor de bezoeker. Ik kan daar wel inkomen maar meer was echt niet mogelijk. Ook is het zo dat die activiteiten eigenlijk een soort zelfde dingen waren als in de tentoonstelling, ze waren gewoon zichzelf. Ze schreeuwden niet dat het echt ging gebeuren en dat het erg 'gers' was. Dingen gebeuren. Soms ben je op de hoogte. Soms heb je geluk toevallig aanwezig te zijn. Aan de andere kant hou ik er ook van dat een tentoonstelling zijn goede en minder goede momenten heeft. Maar ja, uiteindelijk wenst elke kunstenaar dat zijn werk zo goed mogelijk op elk moment gepresenteerd wordt.

Lezing BAVO

'Moment' / Gunndis Yr Finnbogadóffir

REAL/REAL

o.a. Daniel Robberechts, Matt Mullican

Ik had een belangrijk thema in mijn hoofd die ik moeilijk kon/kan verwoorden.
Dat een realiteit ook een realiteit is. We hebben notie van een beperkt deel van wat tot de realiteit, van wat tot de mogelijkheden behoort. Dat kan in letterlijke zin, hoe we als mens de werkelijkheid ervaren en hoe die kan verschillen. Hoe dun is het vliesje van de ervaren werkelijkheid en de net ernaast niet beleefde werkelijkheid. We kunnen het ook hebben over een mentale kwestie, een werkelijkheid buiten het letterlijke zien en benoemen om. Een werkelijkheid om het tastbare heen. Ook een werkelijkheid die zich bij een persoon op verschillende niveau's afspeelt, denk maar aan iemand die online games speelt met vrienden, met zijn vriendin uit Italie chat en de patatjes op het vuur heeft staan.
Net was er op tv een item over de plek waar moraal zich in onze hersenen bevindt. Wetenschappers manipuleerden een plek in de hersenen waardoor iemand de grenzen van haar moraal onbewust ver te buiten ging...
Het is een item dat ik niet helder kan brengen maar het is duidelijk dat wat realiteit is, reëel is, ook al kennen we haar niet. Ze is mogelijk. Eng misschien maar net zo goed een uitdaging.
'Under Hypnosis' van Matt Mullican is een werk waarbij de kunstenaar zich laat hypnotiseren en eigenlijk toont/mapt wat er aanwezig is in zijn/ons hoofd. Hij brengt in kaart dat de hersenen flink veel (on)bekende informatie opslaan. We limiteren onze mogelijkheden flink.
"(...) Matt Mullican has long taken as his subject matter the nature of this stuff (hypnose) - how it is categorized and represented, the ways in which its organization and manipulation structure our perception of the world. (...)". (Michael Archer)
Als onderwerp voor de tentoonstelling wilde ik dus graag het gegeven aanraken van realiteit, het reële. Wat zit er in dat reële vat nog allemaal voor echtheden.
Het bewust zijn van de multiplex van realiteit (nog te tastbaar uitgedrukt) kon zich ook in de leegte van de ruimte manifesteren. Er waren genoeg plekken in de tentoonstelling waar je kon leunen tegen een muur of ergens op een bank of een wandje zitten. Naast het werk van Matt Mulican was de schrijver Daniel Robberechts, de in 1993 overleden schrijver, vertegenwoordigd. Daniel Robberechts wil de werkelijkheid werkelijker schrijven. Hij hield niet van verzinnen van een verhaal omdat dat verloren moeite is. Waarom alle moeite van een verzinsel als het gelijk staat met datgene wat er al is. Bij het verzinsel moet je het gehele verhaal van a tot z lezen, je moet erbij gehouden worden. Je blijft in een frame die je hand vasthoudt, je wordt afgesloten van veel. Het vermogen van de werkelijkheid wordt zo afgeschermd. We handelen dan binnen de autoriteit van dat verhaaltje (zie o.a. autoriteiten en instituten hoofdstuk).
...volgens de definitie van Daniël Robberechts: "Alles schrijven = het witte blad zo volkrabbelen dat het helemaal zwart is. Tientallen, honderden, duizenden potloodstiften afslijten, miljoenen, miljarden lagen grafiet over één vel papier." Het vullen van leegte is onze hoofdbezigheid,...
terwijl die leegte natuurlijk geen leegte is, niks bestaat zonder leegte. Leegte zouden we een ander woord kunnen geven zoals bv. noodzakelijk. Leegte is het zichtbare nul. Daarom hoeven we die leegte niet perse bij te vullen.

EEN DEEL

We kunnen niet alles zien daarom zien we maar een deel. Het is aan deze of gene (om een groep) een bepaalde richting te doen opkijken.

ONBENOEMDE ONDERDELEN

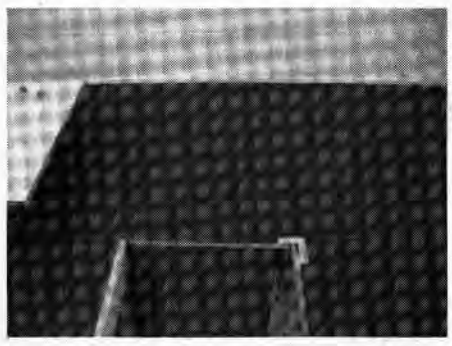
We hebben er voor gekozen om geen naamkaartjes bij de werken te hangen. Wel lagen er op verschillende plekken plattegronden waardoor je uiteindelijk toch op een niet te complexe manier te weten kon komen van wie het werk was of welke de titels waren.

Een andere keuze zou geweest zijn om overal titelkaartjes te hangen maar dat had vervelend gewerkt. Op deze manier is geprobeerd het kijken voorrang te geven. Het langsgaan van de gepresenteerde werken werd op die manier minder formeel. Men hoefde niet alle werken te zien en sommige werken 'werken' niet als je ze moet aanwijzen. Niet alles wat van belang kan zijn, is altijd even zichtbaar. In de stad is ook niet alles uitgelicht en is vaak de onverwachtse ontmoeting heel direct. Vaak is de mogelijkheid tot 'gebeurens'/'een voorval' voldoende en reden om die bepaalde stad te bezoeken.
Het werk zelf lezen/zien werkt ook anders als er geen kaartjes of verklaringen bijhangen. En om hetzelfde nog eens in een andere taal te brengen, niet alles hoeft gelabeld of getagd te worden, niet alles is onder te brengen, laat een aantal dingen zichzelf op de agenda zetten, automatique c'est phantastique, geagendeerd is ook aangenaam.

MENTALITEIT, ONBEVANGEN

"(...) Ja. Een boek is een medemenselijk bericht. Daarom is het helemaal niet jammer dat er boeken bestaan die door hun vorm minder toegankelijk zijn. Was dat niet het geval, dan bewees het dat we allen in eenzelfde taal en dus in eenzelfde mentaliteit waren opgesloten. Bij een betoog liggen de zaken anders, want het moet bijdragen tot een zo breed mogelijke, rationele en concrete eensgezindheid. Maar het literaire boek dat ik 'moeilijk' vind herinnert mij eraan hoe ànders, hoe vreemd en onvervangbaar een medemens mij in feite toch altijd kan zijn. Die erkenning van het anders-zijn is revolutionair even noodzakelijk als het verwekken van solidariteit, eensgezindheid en samenwerking". (Daniel Robberechts)

Neo-beginners

III. EEN EXTRA ONDERDEEL VOOR GHB-PROGRAMMA:

AUTORITEITEN, INSTITUTIES ----------

Beide begrippen niet te lezen als concrete begrippen die we meestal gebruiken. Een institutie = een leidend gegeven waarbij de geldigheid hoog aangeschreven staat op een specifiek gebied, in een redelijke totaliteit.

Autoriteit = een gegeven die invloed uitoefent op ons denken en handelen.
Een bepaalde benadering van een gegeven kan een autoriteit hebben als er zo over gepraat wordt alsof dat de geldende manier is. MTV bepaald in welk frame's je rondloopt. Heel veel (totaal) verschillende programma's gaan over consumeren/verspillen. Eigenlijk is het ongelofelijk, als je erbij stil staat wat een invloed dat heeft. Onbewust vormt dat denkkaders waar je inzit. Het is een eenvoudig voorbeeldje en toont wat autoriteit kan zijn.

Een autoriteit laat ons denken en handelen vanuit een bepaalde visie/manier van zijn. Het is af en toe goed om bewust te zijn van de autoriteiten die je blik bepalen, de instituties die jij aanhangt. Niet zozeer om het te veranderen maar om het te zien.
Door de invloed van internet vervagen een hoop autoriteiten. Op het web komt veel naast elkaar te staan, is een bekend persoon gelijk aan iemand die met hem communiceert over voetbalplakkertjes of een op 'friendster' als 'relatives gelinkt' staan. Er zullen vast ook wel nieuwe instituties ontstaan, minder geleid vanuit de klassieke autoriteit.

Vervolgens gaan we verder met een denkoefening

OEF 1.

Een museum is historisch
Een galerie is statisch
Een festival/kunsthal is prestige/bijzonder
Kunstenaarsruimte is experiment

Maar de autoriteit is verdwenen dus kan alles door elkaar met het probleem dat een museumdirecteur een kunstenaarsruimte runt, dat het museum actueel/hip is, dat een galerie een laboratorium is en de kunstenaar voor museumdirecteur wil spelen. De meest logische uitkomst hiervan is dat iedereen hip wil zijn, trendy. Je komt daar ergens op uit, ook een gevolg van democratie.

OEF 2.

Als research, cinema, kunst in de openbare ruimte, interactive media, wild schilderen etc... in het kunstgebied 'hot' is dan ga je dat ook snel doen maar de eindproducten blijven nog altijd visuele vertalingen van een kunstwerk maken. De beelden worden er vaak niet specifieker van. Dat betekent dus dat we willen pleiten voor een aanpak van de kern zelf, het product. Een beetje is daar al over geschreven in een vorig hoofdstuk.

OEF 3.

Mooi zou kunnen zijn dat bijvoorbeeld

Een museum een aantal privé-verzamelaars vraagt een open platform te sponsoren om ideeën te ontwikkelen zonder dat het tot iets concreets moeten leiden.
Een lab waar een aantal mensen voor een paar jaar gewoon in 'samenheid' en individueel aan een aantal uitgangspunten kunnen werken.
Dat een kunstenaarsinitiatief werk van oudere toen der tijd innovatieve kunstenaars voor het daglicht brengt etc...
Een galerie kan een speciale cel oprichten waarbij ze mensen die voor hen belangrijk zijn op verschillende niveaus ondersteunen, participeren in welke vorm dan ook.

Kunst is nu te populair om te kunnen functioneren.
Uiteraard is het een platitude maar er zit een kern van waarheid in.

Ja, galeries, curators, initiators, verzamelaars, directeuren, sponsoren, kunnen op andere manieren kunstenaars etc... ontmoeten, ontdekken.
Zij kunnen risico's aanmoedigen, zendtijd organiseren, 'eigenzinnigen' ondersteunen en van wat schijnwerpers voorzien, etc... .

IV. BEZOEKERS

BEZOEKER 1. ----------

(...) Als ik rondloop op zo'n tentoonstelling wil ik snappen waar het over gaat, ik wil duiding of esthetiek. Maar ja, daar gaat het kennelijk juist om. Ik ben als Rotterdammer verslaafd aan (opgelegde) betekenissen en design. Neo-beginners is voor mij wat een afkickcentrum is voor een heroïneverslaafde: je hebt enorme trek maar het begeerde spul is niet voorhanden.

Het duurde dus een tijdje voordat mijn overprikkelde zintuigen ontvankelijk werden voor abstractie en ideeën van de tentoonstelling. Untitled Space (van Zessen) werd pas bij de tweede inspectie een prachtig object dat zichzelf spiegelde en de uit elkaar geschoven buizen steunend op een keukentrap veranderde van een achteloosheid in geniale ingreep. En pas aan het eind van mijn verblijf ontdekte ik de achter de papiercontainer de verborgen schoonheid van de muurschildering van Nilsmagnus Sköld. Even doorzetten Barendregt!!

Misschien moet ik nog eens terug komen en nogmaals een rondgang maken. Ik heb dan inmiddels ook het essay "pleidooi voor een oncreatieve stad gelezen" waaraan het duo BAVO schrijft als onderdeel van de tentoonstelling. Dat essay gaat over de blinde hoop die Rotterdam in de creatieve elite stelt. Een spannend verhaal.

BEZOEKER 2. ----------

(...) Door het ontbreken van naamkaartjes en informatie bij de werken krijg je als bezoeker geen extra gelegenheid om het werk te duiden. Je wordt met het werk alleen gelaten. Door deze anonieme status gaan ze een relatie met elkaar aan op basis van gelijkwaardigheid: de gelijkwaardigheid van aanwezig zijn op dit moment en op deze plaats. Op deze manier werkt de tentoonstellingsruimte met de daarin geplaatste werken als een katalysator om verbanden te gaan zoeken en ontstaat er de indruk van een totaalkunstwerk. De curator Reinaart Vanhoe die deze tentoonstelling heeft samengesteld, zelf kunstenaar, heeft de werken op een manier getoond waarbij ze optimaal tot hun recht komen en waarbij het verband binnen de expositie het resultaat is van de werkingen van de individuele bijdrages. Het thema lijkt eerder een losse aanreiking tot het zoeken van kunstenaars geweest, waarna de expositie is opgezet vanuit de beeldende functionaliteit van de werken zelf. (...) Hier gaat het uiteindelijk om de potentie van beeldende kunst zelf. De expositie doet een beroep op de toeschouwer en vraagt inzet en bereidwilligheid om de verbanden te willen zien. Dat daarvoor meer tijd nodig is dan een expositie waarbij de beelden ondanks hun gelaagdheid éénduidig gepresenteerd worden is roepen om een aandacht die veeleisend is. Maar zo wordt wel de intentionele waarde van het kunstwerk opgeroepen en word je deelgenoot van de kunstervaring zoals de maker bedoeld heeft. Het voelt als een verademing om weer eens in een ruimte te zijn waar het in eerste instantie om de kunstervaring gaat, (...).

Bezoeker 1. (Cas Barendregt)
Bezoeker 2. (Jack Segbars)

Kristof van Gestel